

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Α΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή.)

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Η γλωσσική κατάκτηση αφορά στη μητρική γλώσσα, την οποία το άτομο μαθαίνει στο οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον. Η γλώσσα κατακτάται βαθμιαία από την παιδική ηλικία, ενσωματώνοντας τις πολιτιστικές αντιλήψεις. Αντιθέτως, γίνεται λόγος για εκμάθηση μιας άλλης γλώσσας, πέραν της μητρικής, καθώς το άτομο μαθαίνει το σύνολο κανόνων και το μηχανισμό παραγωγής γλωσσικών στοιχείων, αλλά αδυνατεί να αποδώσει τις λεπτές αποχρώσεις που μεταφέρονται μέσα από τη χρήση της.

2ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Τα παραδείγματα στη 2^η παράγραφο του Κειμένου 1 τεκμηριώνουν τη θέση του συντάκτη σχετικά με την κατάκτηση της μητρικής γλώσσας. Τα παραδείγματα διευκρινίζουν και επεξηγούν την έννοια του «γλωσσικού αισθήματος», που χρησιμοποίησε ο συντάκτης στο τέλος της προηγούμενης παραγράφου. Με τα παραδείγματα ο λόγος του κειμένου γίνεται πιο άμεσος και κατανοητός.

3ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Πέντε λέξεις-φράσεις που ανήκουν σε ειδικό λεξιλόγιο (της Γλωσσολογίας):

γλωσσική κοινότητα, «γλωσσική κατάκτηση», «γλωσσικό αίσθημα», γλωσσικός κώδικας, «μάθηση της γλώσσας».

Το κείμενο είναι απόσπασμα από επιστημονικό σύγγραμμα που εισάγει τον αναγνώστη στις βασικές αρχές της θεωρητικής Γλωσσολογίας και γι' αυτό υπάρχουν ειδικοί όροι αυτής της επιστήμης. Στον επιστημονικό λόγο, αποδίδονται με σαφήνεια και διευκρινίζονται τα νοήματα των βασικών όρων κάθε επιστήμης. Γι' αυτό ακριβώς το λόγο, στις περισσότερες περιπτώσεις, οι όροι παρουσιάζονται μέσα σε εισαγωγικά και στη συνέχεια επεξηγούνται.

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Ο αφηγητής δέχεται μια πρόταση για συνοικέσιο. Όπως του εξέθεσε το πρόσωπο που συνάντησε τυχαία στο δρόμο, πρόκειται για κοπέλα χριστιανικών ηθών, που δίνει προίκα στον υποψήφιο γαμπρό τρεις χιλιάδες κομμάτια τοις μετρητοίς. Αν και δεν εκφράζει ο αφηγητής ανοικτά την άρνησή του, φαίνεται στον αναγνώστη πως η στάση του θα είναι αρνητική. Αρχικά, αισθάνεται αηδία από την εκφορά του λόγου του συνομιλητή του (Και το σάλιο του μου ήρθε καταπρόσωπο και αηδίασα), κάτι το οποίο δείχνει πως δεν χαίρεται ιδιαίτερα για τη νυχτερινή συνάντηση, έπειτα όταν του γίνεται η πρόταση για το συνοικέσιο, βιάζεται να απομακρυνθεί, γεγονός που φανερώνει πως δεν είναι διατεθειμένος να το σκεφτεί («Με συγχωρείτε, είμαι βιαστικός. Θα το συζητήσουμε το πράγμα άλλη φορά»). Τέλος, ο αφηγητής επαναλαμβάνει στο συνομιλητή του πως με ωριμότητα θα σκεφτεί την πρόταση («Ωρίμως!», ετόνισε ο κύριος Χιδίρογλου. «Ωρίμως», είπα και χωρίσαμε). Αυτή η επανάληψη κάνει το ύφος πιο ειρωνικό, ειδικά αν σκεφτούμε πως βιαζόταν ο αφηγητής να απομακρυνθεί από το σημείο της τυχαίας συνάντησης.